

Panel V&V

Veel onwetendheid over medisch tuchtrecht onder verpleegkundigen

Verpleegkundigen vallen onder het medisch tuchtrecht. Ruim de helft van hen is echter niet goed op de hoogte van wat het tuchtrecht inhoudt. Dit blijkt uit een peiling onder de verpleegkundigen van het landelijke NIVEL Panel Verpleging & Verzorging.

Anke de Veer, Erica Maurits, Anneke Francke

Verpleegkundigen vallen onder het medisch tuchtrecht, net als verpleegkundig specialisten, artsen, tandartsen, apothekers, gezondheidszorgpsychologen, psychotherapeuten, fysiotherapeuten, verloskundigen en physician assistants.

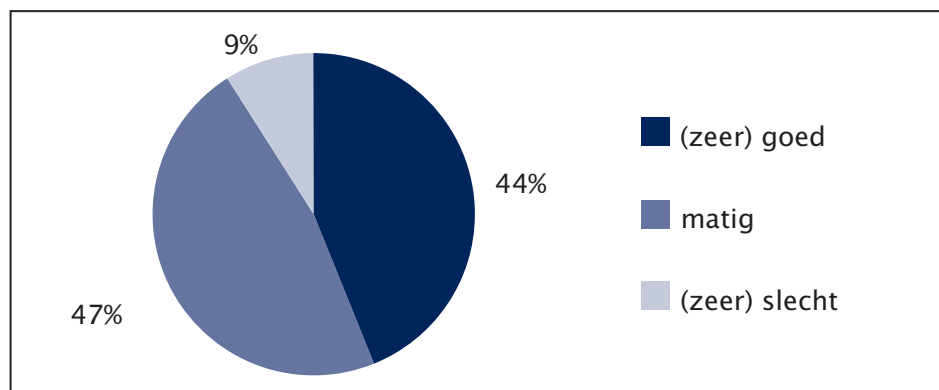
Een belanghebbende, vaak een patiënt of diens naaste familie, kan een klacht over een verpleegkundige indienen bij het Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg. Het college toetst of de verpleegkundige heeft gehandeld volgens de tuchtnormen in de Wet BIG. De tuchtnormen worden nader ingevuld door middel van de beroepsnormen. Als een klacht gegrond wordt verklaard, wordt een maatregel opgelegd door het tuchtcollege. Dit is bijvoorbeeld een waarschuwing, geldboete, berisping, tijdelijke schorsing, gedeeltelijke ontzegging van de bevoegdheid of permanente doorhaling in het BIG-register. Sinds juli 2012 worden alle maatregelen, behalve de waarschuwing, openbaar gemaakt op de openbare website van het BIG-register (www.bigregister.nl). Met naam en toenaam. Sinds vorig jaar blijft de naam van een doorgehaalde beroeps-

beoefenaar voor het publiek ook zichtbaar in het BIG-register. Tuchtrecht kan dus verstrekende gevolgen hebben voor de verpleegkundige. Maar wat weten verpleegkundigen zelf over het tuchtrecht?

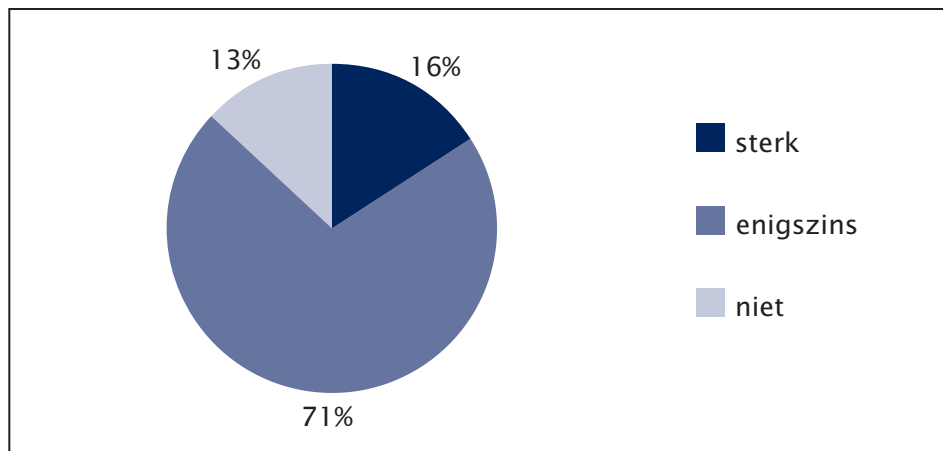
Verpleegkundigen niet goed op de hoogte van medisch tuchtrecht

Ruim 4 op de 10 verpleegkundigen geeft aan de inhoud van het tuchtrecht goed of zeer goed te kennen. Daarentegen kent ruim de helft het tuchtrecht slecht of matig (*figuur 1*). Uit het feit dat bijna de helft (46%) van de ondervraagde ver-

pleegkundigen nog nooit iets heeft gezien of gehoord over tuchtrechtzaken en tuchtrechtbeslissingen, lijkt het voor hen een ver-van-mijn-bed-show. Dat is niet zo verwonderlijk, want een klacht bij het tuchtcollege over een verpleegkundige komt niet vaak voor. Slechts drie procent van de ondervraagde verpleegkundigen geeft aan dat ze zelf ooit met het tuchtrecht te maken had, als beklagde, klager, getuige-deskundige of op een andere manier. Slechts zes procent van de verpleegkundigen geeft aan dat tuchtrechtzaken actief onder de aandacht worden gebracht binnen hun eigen organisatie.

Figuur 1. 'In hoeverre bent u op de hoogte van de inhoud van het tuchtrecht?'

Figuur 2. 'In welke mate draagt tuchtrecht bij aan omgaan met disfunctionerende zorgverleners?'

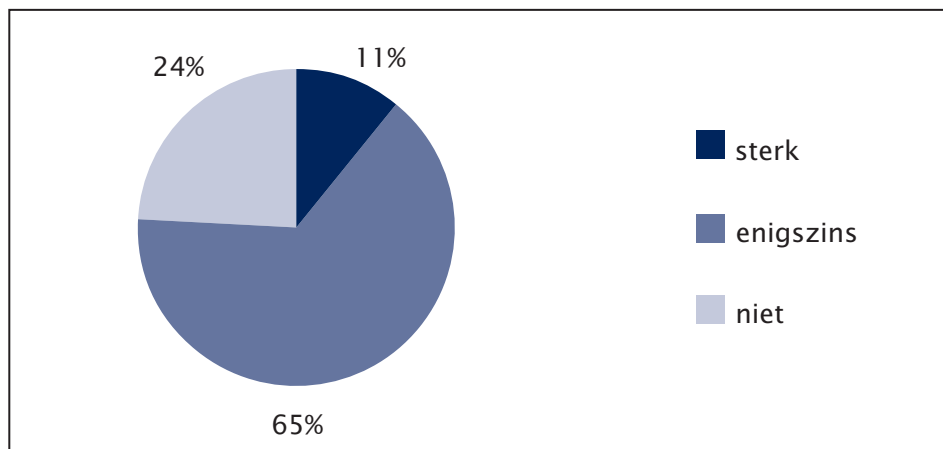
Vaktijdschrift belangrijkste bron van informatie

Als verpleegkundigen niet binnen hun eigen organisatie informatie krijgen over tuchtrechtzaken, hoe komen zij dan aan informatie? Ruim de helft (54%) heeft wel eens kennis genomen van een tuchtrechtzaak of tuchtrechtbeslissing. Belangrijkste informatiebron blijkt het vaktijdschrift. Dertig procent van alle verpleegkundigen heeft daar wel eens iets gelezen over tuchtrechtzaken en -beslissingen. Uiteraard zijn media als televisie, kranten en internet voor velen (28%) ook een bron van informatie. Andere informatiebronnen zijn de verpleegkundige

basisopleiding (17%), nascholing (13%) en de beroepsvereniging (16%).

Tuchtrecht maakt extra alert

Tuchtrecht helpt volgens de ondervraagde verpleegkundigen bij het omgaan met disfunctionerende zorgverleners (figuur 2). Maar wellicht belangrijker nog is de mogelijk preventieve werking van het tuchtrecht. Volgens driekwart van de verpleegkundigen draagt het tuchtrecht enigszins tot sterk bij aan het voorkómen van disfunctioneren (figuur 3). Dat kan gelden voor de individuele verpleegkundige, die zich wellicht meer bewust wordt van de beroepsnormen en daardoor ook makkelijker met

Figuur 3. 'In welke mate heeft het tuchtrecht volgens u een preventieve werking en draagt het bij aan het voorkómen van disfunctioneren?'

collega's erover spreekt. Het geldt ook voor de beroepsgroep als geheel, die aangezet wordt te kijken of zaken aanleiding zijn tot verdere ontwikkeling of aanscherping van verpleegkundige beroepsnormen.

Informer en bespreken

Deze peiling onder verpleegkundigen laat zien dat binnen organisaties meer bekendheid gegeven kan worden aan tuchtrecht en tuchtrechtzaken. Het tuchtrecht wordt door verpleegkundigen maar zeer beperkt gebruikt om te leren van fouten van anderen. Door verpleegkundigen hierover beter te informeren komt de voorbeeldfunctie en leerzame werking van het tuchtrecht beter tot zijn recht. In een teambespreking of intervisiebijeenkomst kan dergelijke casuïstiek als schoolingsmateriaal gebruikt worden. ■

Noot

De informatie uit dit artikel is gebaseerd op een vragenlijst ingevuld door 580 verpleegkundigen, allen deelnemers van het NIVEL Panel Verpleging & Verzorging.

Referenties

- Tuchtcolleges voor de Gezondheidszorg en College van Medisch Toezicht (maart 2014). *Jaarverslag 2013*. www.tuchtcollege-gezondheidszorg.nl
- Tuchtcollege voor de gezondheidszorg. *Tuchtrecht in de Gezondheidszorg. Hoe werkt het?* www.tuchtcollege-gezondheidszorg.nl

Over de auteurs

Anke de Veer is senior onderzoeker bij het NIVEL in Utrecht.

Erica Maurits is onderzoeker bij het NIVEL.

Anneke Francke is programmaleider bij het NIVEL en als bijzonder hoogleraar Verpleging en verzorging in laatste levensfase werkzaam bij de afdeling Sociale Geneeskunde, EMGO+/VUmc, Amsterdam.